

ה'רמ"א א"ת ד'אס האר"ן, נאר דו דארפסט עס פארדאר צען

שבת

אור ובהירות בעבודת השם במשנת ברסלב

לסדר יאיר לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר
גיליון
נח
תשפ"ג

פרשת ויקרא

אור להביות הלב של איש ישראל
בעור מאד עד לב השמים לה'
יחברך, ואין סוף ואין תכלית לתשוקתו

לב חכמה

מושגים בחסידות

הצורך במידת הסבלנות במלחמת התפילה

"ותהילתי אחטם" – סוד החוטם ואריכות אפיים בתפילה / מדוע אכן אין רואים מיד הישועה שפעלים בתפילה

אחד מהיסודות במלחמתו של איש הישראלי, הלוחם נגד כוחות הקלי' באמצעות כלי זינו - חרב וקשת תפילותיו - היא: מידת הסבלנות והאריכות אף. בלעדי מידה זו, קשה מאד לעמוד בקשרי המלחמה, ועאכ"ו לגמור ולנצח את המלחמה.

וזאת, מפני שהמלחמה נראית כתמידיית ונצחית, ואינו רואה מיד מה שפועל בתפילותיו, וממילא נחלשת אמונתו בתפילותיו, והוא גופא - חוסר האמונה בכח התפילה - גורמת שתחילת כח השפעתה.

וסיבת הדבר מדוע נראה לאדם שאינו פועל, הוא מחמת שאע"פ שבאמת הרי הוא פועל בתפילותיו מיד, אולם היות ותועלת התפילה היא המשכת שכירתו ית' וגילוי כבודו בעולם - סוד בנין והקמת המשכן - לכן יש בזה תהליך שלם של 'בנין' קומת השכינה והמשכן, ונצרך לזה כל סוגי האיברים שהמשכן היה בנוי מהם, דהיינו כל מיני בחינות שונות של תפילות, בסוד קרשים אדנים ובריחים זהב כסף ונחושת וכו' וכו'.

וזאת יש לדעת: סבלנות זו שיש לו לאדם, שעל אף שאינו רואה ישועה אינו נופל לקוצר רוח אלא מאריך רוחו בסבלנות וממשיך בתפילות ותחנונים - היא זו שמעוררת למעלה אריכות אפיים אצל השם יתברך, לבל יחרה אף ה' בעמו. כי באתערוותא דלתתא איתער לעילא, שעל ידי אריכות אפינו בתפילה, מתעורר למעלה אריכות אפי יתברך, עד אשר יושענו ויגאלנו במהרה.

ולעובדא ולמעשה: "אם האדם מרבה בתפילה והתבודדות ימים ושנים הרבה, ואף על פי כן הוא רואה בעצמו שעדיין הוא רחוק מאד מהשי"ת, ונדמה לו שהשי"ת כמסתר פנים ממנו ח"ו - אל יטעה ח"ו שהשי"ת אינו שומע תפילותיו ושיחותיו כלל, רק יאמין באמונה שלימה שהשי"ת שומע ומאזין ומקשיב כל דיבור ודיבור של כל תפילה ותחינה ושיחה ואין שום דיבור נאבד ח"ו, רק כל דיבור ודיבור עושה רושם למעלה מעט מעט ומעורר רחמיו יתברך בכל פעם, אך עדיין לא נגמר הבנין דקדושה שהוא צריך להיכנס בו. וברבות הימים והשנים, אם לא יהיה טיפוש ולא יפול בדעתו בשום אופן בעולם, ויתגבר ויתחזק ויתאמץ בתפילה יותר ויותר, אזי על ידי ריבוי התפילות יכמרו רחמיו ית', עד שהשי"ת יפנה אליו ויאיר לו פניו וימלא חפצו ורצונו בכח הצדיקים האמתיים, ויקרבוהו ברחמים ובחמלה גדולה" (לשון מהר"ת בקיצור לקר"מ).

"וסבירין יבשטא הוא הינו שהתפלות אינם עושים פרות, אב"ל באמת אינו פן, אלא סלקינו ואפינו ובשלינו הינו כל התפלות סלקינו ועולין, וכל מה שמוכרין בתפלה, נבנה השכינה ביותר.. כשישיתלם קומה של כל השכינה, הינו על ידי רב התפלות, כמרו רחמיו, ויתהפך מדת הדין למדת הרחמים" (ליקוטי מהר"ן, ב.)

עם לבבי אשיחה

בחפזון יצאת ממצרים

מי שרוצה לצאת מעבודת לחירות, חייב לברוח בחפזון...

ר' מנחם: חשבת הרבה על מה שדוברת אתי בשבוע שעבר. **רבי שמחה:** מה היה לך כל כך הרבה לחשוב? **ר' מנחם:** דיברת אתי על היציאה להתבודדות בשדות וביערות, וכשאמרתי לך שזה נראה לי רחוק מהמציאות, לא כל כך ענית לי על שאלתי. המשכת רק לדבר על מעלת וחשיבות הענין, אבל לא נתת לי מענה אמיתי על הקושי שלי. כשאני חושב על כל השיחות שהזכרת לי מריבנו, זה לא מסתדר לי בסדר החיים שלי. אני משועבד לכל מיני מסגרות, ואני חייב להתפרנס ולהביא טרף לביתי. ואתה בא ומדבר אתי על יציאה לשדות וליערות, ועל עבודת ה' כמו השרפים של פעם... דיברת דיבורים גבוהים, ולא התייחסת לבעיה שלי. **רבי שמחה:** גם הפעם אני לא מתכנן לענות לך תשובה ולהתייחס לבעיה שלך... **ר' מנחם:** מדוע? **רבי שמחה:** כי הפתרון לבעיה שלך, הוא לא דיבורים והסברים, ולא מחשבות והתבוננויות, אלא פשוט: אומץ הלב, ובריחה ממצרים בחיפזון! אם אתה רוצה לצאת ממצרים, אתה צריך לברוח בחיפזון. "כי בחפזון יצאת מארץ מצרים". **ר' מנחם:** מה זה אומר 'חיפזון'? בבהלה? בלי ישוב הדעת? **רבי שמחה:** חס ושלום! בעבודת ה' חייבים מתינות וישוב הדעת. **ר' מנחם:** א"כ מהו 'חיפזון'? **רבי שמחה:** 'חיפזון' פירושו, שכשהאדם מתעורר לצאת ממצרים / להשתחרר ממצרי התאוות והשיגרה החשוכה, אסור לו להימנע מחמת ריבוי הפחדים והמחשבות, אלא עליו לברוח בחיפזון, ולא לחשוב הרבה! אם יתחיל לעשות חשבונות: 'האם באמת אצליח לעלות במעלות הקדושה'; 'איך אוכל לחיות תמיד רק עם השם'; 'מה יהיה עם פרנסה וכו' וכו' - לא יצא ממצרים לעולם! בני ישראל לא חשבו כלל; הם לקחו מקל ובצק ויצאו בחיפזון, "וגם צידה לא עשו להם". וה' כבר דאג להם והאכיל אותם 'מן' ארבעים שנה. וכך גם אצלנו: כשהאדם מתעורר לברוח ממצרים הפרטית שלו, "אסור לו אז להתחיל לחשוב על פרנסה, מהיכן יתפרנס. רק יבטח בה' וישליך עליו יתברך יתבו, והוא יכלכלהו. וזה בחינת 'וגם צידה לא עשו להם', כשצריכים לברוח ממה שצריכים לברוח מפח יוקשים, אסור לחשוב על פרנסה וצידה" (ליקוטי הלכות, גילוח ג, יב). וכן עשו כל הצדיקים והכשרים משך כל הדורות; כל אלו שזכו לצאת באמת ממצרי תאוותיהם, וממצרי גבולות הגשמיות

ר' מנחם: מה זה אומר 'חיפזון'? בבהלה? בלי ישוב הדעת? **רבי שמחה:** חס ושלום! בעבודת ה' חייבים מתינות וישוב הדעת. **ר' מנחם:** א"כ מהו 'חיפזון'? **רבי שמחה:** 'חיפזון' פירושו, שכשהאדם מתעורר לצאת ממצרים / להשתחרר ממצרי התאוות והשיגרה החשוכה, אסור לו להימנע מחמת ריבוי הפחדים והמחשבות, אלא עליו לברוח בחיפזון, ולא לחשוב הרבה! אם יתחיל לעשות חשבונות: 'האם באמת אצליח לעלות במעלות הקדושה'; 'איך אוכל לחיות תמיד רק עם השם'; 'מה יהיה עם פרנסה וכו' וכו' - לא יצא ממצרים לעולם!

וכלשונו של מהר"ת שם: "כי בודאי כשנפלים על האדם רוצחים וגזלנים או חיות רעות, והוא ממרה לברוח מהם, בודאי אינו חושב אז מהיכן יתפרנס וכיוצא. מכל שכן כשהאדם צריך לברוח מן השאול תחתיות ומתחתיו, ומיסורי עולם לחיי עולם, איך הוא צריך לברוח למהר ולהימלט על נפשו ולא יביט לאחוריו כלל, כי אינו יכול להתממה, וגם צידה ופרנסה לא יעשה לו ויבטח בה' וישען באלקיו כי לא יעזבוהו" (סו).

ר' מנחם: אז, תכל"ס למעשה, אתה אומר שצריך להיות 'מופקר' ולא לחשוב בכלל על פרנסה?

רבי שמחה: לא ולא! רבינו אומר בפירושו: "הפקרות אין צריכים. אף על פי שבאמת אצלי אינו נקרא הפקרות כלל, אדרבא להיפך, כשרודף אחר עסקי עולם הזה ורחוק מעבודתו יתברך זהו מופקר באמת, אך אף על פי כן אפילו מה שנקרא אצל העולם הפקרות, דהיינו מי שמפקיר כל עסקי עולם הזה מכל וכל ועוסק רק בעבודת ה', שזהו אצל העולם הפקרות, גם זה אין צריכים, כי יכולים להיות איש כשר בלי הפקרות" (שיחות הר"ן, נא).

אך מאידך, כשהאדם מרגיש שכדי להציל את עצמו הוא חייב לעשות איזהו צעד בעבודת ה', אסור לו להימנע מחמת פחדים של כסף, רק לבטוח בה' ולברוח בחיפזון!

שימו לב! כשרודף אחר עסקי עולם הזה ורחוק מעבודתו יתברך - זהו מופקר באמת! (שיחות הר"ן)

מי יתן לי אבר כיונה...

כיון שהזכרנו בשבוע שעבר ענין הנסיעה לציון רבינו הקדוש על 'ערב ראש חודש ניסן', ראינו לנכון להזכיר כמה עניינים נחוצים בענין זמני הנסיעה לרבינו (מלבד הנסיעה על ראש השנה שאז הוא חיוב גמור).

עד אשר יפוח היום:

א. על אף שיש כמה וכמה זמנים מסוגלים לנסיעה לציון רבינו - אעפ"כ, מי שעדיין לא זכה להיות אצל רבינו הקדוש, לא ימתין אפילו רגע. ולא יתמהמה מלנסוע, אפילו אם רוצה להמתין לזמנים המיוחדים. כי כפי גדול מעלת הדבר, ראוי להקדים כמה שיותר, כי מי יודע מה יקרה ביום המחר והוא ע"פ המבואר בשו"ת הר"ן שיחה ל"א בענין התפילה, וה"ה לעניינינו), ושמה ח"ו יעברו ימי חייו מבלי להשתטחות על ציון רבינו הקדוש חס ושלום.

ב. וכדברי רבי נפתלי תלמיד רבינו - שכתב לידו מנעוריו, שעדיין לא זכה לנסוע לציון רבינו הקדוש - וזה לשונו: "רק אדרב עוד מעט במאמר התקועית כי מות נמות וכמים הניגרים ארצה אשר לא יאספו ולא ישא אלקים נפש וכו' (ע"פ לשון הפסוק שמואל-ב יד, יד). על כן הנני מסיתו לטוב לחשוב מחשבות עמוקות להתגבר ולהתקרב לאורו זכרונו לברכה מחדש בעובדא ובמילואא; לילך ולבוא ולומר תהילים על ציונו הקדוש. ואולי יזכה לשפוך לבו לפני השם יתברך, אשר במקום הציון הקדוש מקום הגון וראוי לזה. ולספר את כל אשר עבר עליו מעודו. ונקודת פנימיות לבבו הטוב מבין היטב אשר זה טובתך בגשמיות וברוחניות".

ומסיים: "וידעתי בקבלה אמיתית, אשר בסוף כל סוף, ככלות בשרנו ושארנו והרוח תשוב אל האלקים וכו', אז נתוודע כולנו יחד במקום חיותנו זכרונו לברכה. על כן הנני מזרז ומחזקו עד שיפירח היום ונסו הצללים' ילך ויבוא להציון הקדוש" (עלים לתרופה, בסופו, מכתב רבי נפתלי).

בכל עת מצוא:

ג. והנה, גם מי שזכה כבר להיות בציון רבינו, וגם זכה להיות אצלו בכל ראש השנה, אעפ"כ מצד תבערת תשוקת הלב, אנו משתוקקים לנסוע לשם בכל עת. וכפי שכתבנו מוהר"ג במכתבו וכתב: "יהי יעזור לי בחסדו לנסוע למקום שאסע, להשתטח במקום שאשתטח. אשר באמת איני יודע כלל עוד עד היכן הדבר מגיע, אבל זה אני יודע בבירור בעזרת השם יתברך: שאני צריך לנסוע לשם בכל עת!" (עלים לתרופה, מכתב מיום ר"ח אלול תקצ"ט).

ד. ועלינו להרבות ולנסוע שוב ושוב, פעמים רבות, אולי נזכה להתעורר ולפרש כל שיחתנו לשפוך לבנו כמים נוכח פני ה'. וכפי שכתב מוהר"ג בעצמו: "כי כל מגמתי וכל תשוקתי ותקוותי הוא רק להיות על ציון הקדוש הרבה פעמים, אולי אוזכה לפרש את שיחתי לשפוך לבי כמים נוכח פני ה'" (עלים לתרופה, מכתב שס).

ה. ובמיוחד כשהאדם מרגיש שצר לו בעבודת ה' - בוודאי עליו לברוח ולנסוע לציון רבינו הקדוש, לבקש עצה ותרופה לתחלואי נפשו, ולקבל הארה חדשה מרבינו הקדוש לעבודת ה'. וכפי שהיה נוהג מוהר"ג בחיי רבינו, שבכל עת שהרגיש שצר לו בעבודת ה', היה נוסע לרבינו הקדוש, שיחייה ויחזק אותו (וכוכבי אור, אנשי מוהר"ג, ו). וגם כשהיה מבטיח לפעמים למשפחתו שלא ירבה בנסיעותיו לרבינו הקדוש, אעפ"כ מגודל תבערת לבבו לא היה יכול להתאפק בשום אופן, והיה מוכרח לנסוע שוב ושוב... (שם)

ו. וכן ראוי לכל חסיד אמיתי; לא להסתפק רק בנסיעה שהוא מחויב בה - בימי ראש השנה - רק לברוח בכל פעם אל רבו, לקבל ממנו חיות והארה לעבודת ה'.

ז. ומדברי מוהר"ג אנו רואים שהייתה אצלו חשיבות מיוחדת, כשזכה אחד לנסוע לציון רבינו הקדוש, באמצע השנה, מלבד ראש השנה. וכפי שהוא כותב לבנו: "והנה עתה מתחיל אצלך חדרשות לגמרי, שבחסדי ה' תיסע לאומאן להיות על ציון הקדוש, מה שזה כמה שנים לא זכית לזה להיות באמצע השנה שם! חכם בני ושמח לבי. והעיקר להיות בשמחה ולשכוח לגמרי כל מה שעבר עליך עד הנה, עד שמתוך השמחה תזכה לפרש שיחתך היטב, לשפוך לבך כמים נוכח פני ה', והי' ישמע שוועתך ויקבל תפילתך שתזכה להיושע בכל העניינים בגוף ונפש וממון בגשמיות ורוחניות" (עלים לתרופה, מכתב מיום ב' תרומה תר"ב).

ח. ומן הענין לסיים בדבריו המפליאים של רבי אברהם ב"ר נחמן שכתב שעל ידי ריבוי הנסיעות לרבינו הקדוש, יכולים לזכות לפעמים לכוון את השעה, אשר בה יש אצל רבינו בחינת 'הסתלקות', ולקבל אז בציונו הקדוש "פי שניים" מהארת רוחו הקדושה! (כמבואר ענין זה בליקוטי מוהר"ן תורה ס"ו עיי"ש) ומסיים וכותב: "שמחמת זה יש לקבל על כל פנים פני ביתו וציונו הקדוש בכל פעם, וגם היום יש שמכוונים את השעה..." (ביאור הליקוטים, תורה סו, חדר ט).

נהמת לב

השתטחות על קברי הצדיקים

רַחֲמֵיךָ לֹא כְלִים, וְזִכְוֹת וְכַח וְגִבּוֹרֹת כָּל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּים
אֵינוֹ נִפְסָק לְעוֹלָם, וְאֵין שׁוֹם סִטְרָא דְמִסְאָבָא שְׁתּוּבֵל לְעַמְד
נִגְדַּ קְדֻשָּׁתָם וּמַעֲלָתָם וְגִבְהָם וְתַקְפָּם וְחֻזְקָם וְכַחַם וְגִבּוֹרָתָם.
וְזִכְוֹתָם וְכַחַם הַגְּדוֹל יַעֲזֹר וְיִגְן וְיִשְׁעֵי לָנוּ וְלְכָל תְּחוּסִים בְּהֵם,
כִּי גְדוֹלִים צְדִיקִים בְּמִיתָתָם יוֹתֵר מִבְּחַיֵּיהֶם, וְהֵם נִקְרָאִים חַיִּים
תָּמִיד. וְתִזְכְּנֵי לְחַיּוֹת רְגִיל בְּיוֹתֵר לְבֹאֵי עַל צִיּוֹן קְבָרֵיהֶם הַקְּדוּשִׁים,
וְלִהְשִׁטָּח שָׁם, וּלְפָרֵשׁ שִׁיחָתִי לְפָנֵיהֶם בְּאֵמֶת, כְּאֵלוֹ הָיוּ בְּחַיִּים
חַיּוֹתָם וְיוֹתֵר וְיוֹתֵר. וְאוֹכֵה לְעוֹרֵר רַחֲמֵי לִבִּי עָלַי.

תולדות חייו הקדושים של גאון עוזנו מוהר"ג זי"ע

ע"פ ספר 'כאש ובמים' באריות מכון 'תחלת צבי' • מעבד ע"י הר"ר דוד דגן

טב העולם

כאן עמד אליהו הנביא והתבודד...

מוהר"ג נשאר בברסלב עד לסוף השבוע. לשבת-קודש הגיעו אורחים לשולחן רבינו, אחד מהם חזר זה עתה מארץ-ישראל, רבינו אמר לו: "בוודאי היו לך געגועים לארץ-ישראל, מאחר וזכית להיות שם". ומתוך שיחה זו נכנס באמירת תורה על מעלת הגעגועים והחשק לדברים שבקדושה.

היה זה המשך לתורה 'ויהי נא פי שניים' (ליקוטי מוהר"ן, סו), ובין השאר אמר: "ועל כן ראוי לאדם לדעת, כשיש לו מניעות גדולות מאוד מאיזה דבר שבקדושה, יידע ויבין מזה, שזה הדבר שרוצה לעשות הוא נחשק גדול מאוד ודבר יקר מאוד, שמחמת זה המניעה גדולה מאוד כנ"ל. ובפרט כשרוצה לנסוע לצדיק האמת, כי יש צדיקים הרבה, אבל יש בחינות נקודות האמת בין הצדיקים, שכשרוצים להתקרב אליו, שבה תלוי הכל, אזי יש להאדם מניעות גדולות רבות מאוד, ומזה בעצמו יבין האדם גדול מעלת הנחשק".

מה תאמו הדברים למצבו של מוהר"ג, שדווקא גלותו למוהילוב הרחוקה, והמניעות שהתגברו עליו מחדש למנוע

אותו מלנסוע לרבינו, הם שגרמו לו לחשק וגעגועים עזים ועצומים להסתופף בצל קדשו.

לאחר מכן במוצאי-שבת-קודש, אמר רבינו תורה נוראה על "המשכת רוחו של משיח". כל העניינים האלו נכללו במאמר אחד, בתורה ס"ו בליקוטי מוהר"ן.

תוך כדי אמירת תורה זו, הסובבת על השיחה שבין אליהו הנביא ותלמידו אלישע, כפי שמתואר בספר מלכים-ב פרק ב, הזכיר רבינו את 'מערת אליהו' אשר בהר הכרמל, שם ביקר בהיותו בארץ-הקדוש (רבי ישעיה הורביץ ד"ל כתב בספרו 'עין ציון' אות סייע"ט: "מוכרחים אנו לומר שבזאת המערה שהיא סמוכה למקום המנוחה שנגעה באש מן השמים, שמה היה מתגורר ומתבודד ועל כן אמר לאחאב 'שלח בקץ אלי את כל ישראל אל הר הכרמל וגו'"), וכך אמר רבינו: "בהיותי במערה ההיא, ציירתי לי בדעתי - כאן עמד אליהו הנביא והתבודד..."

מוהר"ג התתעורר מאוד מן הדברים האלה וחשב בלבו: הרי גם אליהו הנביא היה בן-אדם שחי בזה העולם, ועל ידי שהיה מתבודד הרבה ומפרש שיחתו בינו ובין קונו, זכה למדרגה גבוהה ועליונה כזו, עד שעלה בסערה השמימה בעודו חי!

פרק נ"ח

"וסיפר מוהר"ג זצ"ל שאז נתעורר ונתחדש ונתחזק ביותר לעסוק תמיד לפרש שיחתו לפני השם יתברך על כל דבר שחסר בעבודת השם יתברך, כי הבין אז מדבריו הקדושים האלו, שגם אליהו לא זכה למדרגתו, שלא טעם טעם מיתה וקבורה, רק על ידי תפילה והתבודדות, כי הלא כבר אמר אשר כל הצדיקים לא באו למדרגתם, רק על ידי התבודדות בתפילה ובקשה לפני יתברך" (רקודות השתתפות הנפש).

ברוב התעוררותו, הלך מוהר"ג לאחור מכן ל'עזרה' הריקה בבית-הכנסת ועסק באמירת תהילים והתבודדות בכוונה ובדיקויות עצומה.

באותו ערב, ערך אחד מתושבי העיר סעודת אירוסין ורצה שמוהר"ג ישתתף בשמחתו, הוא יצא לחפש אחריו אולם לא מצא אותו. בעל השמחה הבין שכנראה מתבודד הוא עתה אי-שם, והחל לצעוק ברחובות: "דבי נתן! רבי נתן!". למשמע הקריאות, יצא מוהר"ג והלך להשתתף בשמחתו.

בשעת לילה מאוחרת, הזדמנה למוהר"ג עגלה לנוסעת בכיוון מוהילוב, הוא נטל רשות מרבינו ונסע ממנו לשלום.

בעקבותיהם של החסידים כדורות שעברו

קמחא דפסחא לעניי אנ"ש

מגדולי בעלי החסד שבין אנשי שלומינו היה ר' ישראל, בנו של ר' מרדכי באברניצער ז"ל, שבנוסף להיותו חסיד נלהב ועובד ה', היה גומל חסדים טובים, בהיותו עוסק במשא ומתן באמונה, וכמחצית מרווחיו היה מקדיש למען עניני רבינו ז"ל ואנשיו, לפרנסם ולתמוך בהם ביד רחבה וברוח נדיבה.

לקראת חג הפסח היתה דרכו בקודש של הגבאי הנאמן, שלוחא דרחמנא ונאמנם של כלל אנשי שלומינו, ה"ה הרב החסיד ר' לוי יצחק בענדער, להיות אוסף וקובץ על יד נדבת לבם הטוב של בעלי היכולת איש איש כפי יכולתו, וכך היה אומר לכל מי שהתחיל לסרב או להתחמק: 'אה, כפי הנראה מצבך קשה השנה, ובכן תן פרטיך ופרטי בני ביתך המדוייקים, ונרשום אותך בצד המקבלים...' והואיל שאנשי שלומינו לא רצו להיות נהנים מן הצדקה, ולהיות 'מי שאינו צריך ליטול ונטול', נתעוררו בזכות דבריו להיות נותנים מתנת ידם בלב טוב.

לאחר שאסף הממון, היה מחלקם באופן מכובד לעובדי ה' מאנ"ש, אשר ביתם מלא בנפשות וריקן מצרכי יום טוב. וברבות השנים ההרגל נעשה קבע, וכל אחד מה'נותנים' היה נותן את הסכום אותו התחייב וקצב לפי מצבו ויכולתו. וכך היה ר' לוי יצחק מאסף לכל המחנות, והיו לאחדים בידו לשמח את עניי אנ"ש בתמיכה הגונה וראויה.

באחד השנים, אחר שכבר התחייב ר' ישראל באברניצער לתת את מתנת ידו הטובה, כאמור וכמסוכס - בראותו את גבאי הצדקה ר' לוי יצחק עייל ונפיק אזווי, להגדיל את הסכום הכללי, כדי שיהיה בהם כדי חלוקה ברווח, ויוכל ליתן חתיכה הראויה להתכבד בו לכל הנצרכים היקרים, נתעורר לבו למען אנשי רבינו, וקפץ ואמר לו שהוא מתחייב להוסיף וליתן לו 'מטיל זהב' שלם אשר באמתחתו, לצורך מגבית ה'קמחא דפסחא' אשר הוא עומד כעת בעיצומה.

כאשר ראה זאת ר' מרדכי אביו, אשר עמד אז לידו, ענה ואמר לבנו: 'לדעת הרבית לתת יותר מדאי'. ובתוך כדי דיבור ממש, נתעורר: מה זאת עשיתי כיון זלולתי בעניי אנ"ש? ויסב פניו אל הקיר ופרץ בקול בכי מרוריים, ואמר לעצמו: איך יעלה על דעתי כדבר הזה, למנוע מבני היקר לתמוך באנשי שלומינו בכל סכום שרק יהיה? וכתשובת המשקל חזר מיד וחזק את בנו ר' ישראל להמשיך בעבודתו בצדקה וחסד למען אנ"ש, ועודד אותו על מחשבתו הטובה, ובכך נתמלא קופת ה'קמחא דפסחא' בשפע רב, לרווחת הנצרכים אשר זכו לחגוג את חג הפסח בהרחבה גדולה.

ר' ישראל באברניצער ז"ל

בנו של החסיד הנלהב והמופלא ר' מרדכי באברניצער ז"ל אשר קירב נפשות לדעת רבינו ז"ל, ונכדו של ר' טוביה באברניצער ז"ל שגם היה מנגידי אנ"ש. מתחילה דר בטיהראוויצא, ואח"כ העתיק מושבו לבאברניץ. פעם בעת שהשתטח ר' ישראל על ציון רבינו ז"ל, קיבל על עצמו להכניס את רבינו כשותף במסחרו, דיינו שיחלק את כל ההכנסות והרווחים שוה בשוה, חציו לפרנסתו וחציו למען עניני רבינו, ומאז הצליח מאד, ואכן תמך מאד בכל ענייני רבינו ז"ל.

מספר: י.מ.ש. ביתר עילית

ואין יודעים כלל...

יש סיכום של כל ה'עלים לתרופה בכמה מילים?! ובתוך כדי דיבור הוא מראה לי ספר 'עלים לתרופה', בסופו שם יש חלק שנקרא מכתבי ר' יצחק בן מוהרנ"ת. שם במכתב לבנו של ר' יצחק (מכתב ח) הלא הוא ר' מיכל נכד מוהרנ"ת הוא כותב כך:

"אתה בני מיכל שיחיה, ראיתי במכתב העבר קובלנא שלך לפני על גדל טרדותיך וטרחתך. וידעתי מכאוביך בזה, כי גם אנכי נסיתי בזאת ואפשר מסתמא יותר. בני חביבי תדע אשר לא פעם אחת ולא שתי פעמים ולא כמה פעמים, רק פעמים אין שעור הצעתי קובלנא כזה לפני כבוד אדוני אבי מורי ורבי זללה"ה. (מוהרנ"ת) והשיב לי בכל פעם: "אינך יודע מה שהשם יתברך רוצה לעשות עמך". והעיקר שתשא עיניך למרום בכל עסקך וכל מה שתוכל לחטוף איזה טוב בל תמנע, והעיקר רצונות טובים, ובפרט בעת הלוחך על הפאסט תשא עיניך למרום וכל רצונך ומגמתך יהיה להטוב האמיתי, ואת אשר נעשה עמך אין אתה יודע כלל, וסוף כל סוף אם ירצה השם יהיה נכון".

ארכו לי כמה שניות כדי להבין את גדולת הדיבורים שאני רואה למול עיני... ומיד, מרוב התרגשות, התחלתי לקרוא אותם שוב ושוב. 'אינך יודע מה ה' רוצה לעשות עמך', הרי זו הקושייה שכל כך כואבת לי, והנה הוא ואמר את הדברים שיסותרו כל כך. אני לא חושב ש' מיכל עבר את אותם מעברים שאני עובר, אבל בוודאי שמצד הרגשת הריחוק מה' שהוא הרגיש, הדבורים הללו חיזקו אותו ויכולים לחזק גם אותי.

לאחר מכן הגיע זמן התפילה, ומרוב טרדת היום נשכחו הדברים מליבי. לביל פורים כשיצאתי להתבודד העליתי את הדברים לפני ה' בטענה, וביקשתי ממנו שיקרב אותי אליו, כי אני הרי איני יודע כלל מה נעשה עמי...

אבל המכה בפטיש, הגיע ביום הפורים עצמו, כאשר חסיד יקר שהיה שתי עד למאד, תפס אותי בחזקה והחל ללחוש לי באוזן: תדע לך, שהעניין שלנו הוא רק 'אמונה'... להאמין בה' בכל מצב גם אם נדמה לנו שמפילים אותנו בכל עת מעבודות יתברך. גם אם יש לנו בלבולים אנחנו צריכים להאמין שכך ה' יתברך רוצה אותנו, הוא רוצה שדווקא מהמקום הנמוך בו אנו נמצאים נתאמץ בכל הכוחות, להתחזק ולהתגבר על הניסיונות שיש לנו שם.

ואם אנחנו לא מבינים מה ה' רוצה מאתנו, המשיך אותנו אברך יקר בהתלהבות, הרי רבינו הקדוש מגלה בשיחות הר"ן ש'כך נאה לה' יתברך קשה עליו קושיות, כי אם לא הרי שדעתו כדעתנו חלילה. אלא מכיוון שדעתו מרום וגבוהה מדעתנו על כן אין אנו יכולים להבין כלל, ועלינו רק לישא עיניים למרום בפשיטות ותמימות".

כמובן שלאחר הפורים הזה, התחלתי התחלה חדשה לגמרי; 'הרי אין אני יודע כלל ולמה לי לחשוב מחשבות'...

אל הפורים הזה הגעתי בהרגשה של 'עד דלא ידע', כך פותח את סיפורו אברך יקר מהעיר ביתר. 'בתקופה האחרונה אני מנסה מאד להיכנס לתוך סדר יום, ולעמוד בכל היעדים שהבטי לעצמי, אבל לצערי העמוק והגדול אני רואה שהתוכניות שלי משתבשות פעם אחרי פעם'.

אני רואה סביב את החברים שלי ונדמה לי שכולם פורחים ומאושרים כל כך, זה נראה כאילו לכולם מצליח בדיוק כמו שהם רוצים, ורק אני 'דפוק' כל כך. וכך, בהרגשה הזו נחתתי לתוך ימי הפורים המרוממים, כואב את מצבי האומלל. וכמובן, כבר לא יכולתי בכלל להתכונן לפורים, כי הרי ממילא אני לא סוג ב' ולמה לי לנסות כלל...

היה לי קשה עם הייסורים הללו, ועיקר הקושי היה כיון שאני מאמין בתאונה שלמה, שה' יתברך רוצה שכל יהודי יקיים את התורה והמצוות כמו שצריך ולא הבנתי מה טעם יש לו לה' יתברך במצב הדפוק והמסכן שלי. ככל שהפכתי בדעתי הענייה ראיתי שאני לא מבין כלום, ולכן התחלתי להתפלל לה' שיאיר את עיני בהתחזקות הראויה לי ויגלה לי את הדעת שתגאל אותי מייסורי הנפש שיש לי.

'האמת היא', אומר לי איש שיחי בתמימות. 'שעכשיו, כשאני מספר לך את מה שעבר עלי אז, אני מצליח להבין מה הייתה נקודת הבלבול ששברה אותי כל כך, אבל כשהייתי בתוך המעברים בעצמם, לא הבנתי בכלל מה קורה איתי, ולכן הייסורים היו גדולים הרבה יותר. כמו שאמרת, הייתי אז בבחינת 'לא ידע' כלל... לא ידעתי מה אני צריך לעשות במצב הזה, איך יוצאים ממנו, ומה ההתחזקות שתאיר לי אותו, וביקשתי מה' שייטן לי פתח הצלה'.

בתוך כך, הגיע יום 'תענית אסתר', ותכננתי לקום חצות ולצאת לצעוק בפעלד א-ל-ל למה עזבתני. למעשה, קמתי בקושי לתפילת הנץ, ורצתי לבית הכנסת בזריזות, כדי להספיק לפחות להתפלל כמו שצריך, ולצעוק לה' את נפשי הדואבת בסליחות המעוררות של אותו יום.

כאילו בדרך אגב, פגש אותי חבר לפני שהתחלתי להתפלל, והוא אומר לי בהתרגשות: אתה יודע איפה

לב הפרשה

והשיב את הגולה אשר גזל (ה, כג)

פגם כל החטאים והעוונות נקראים בשם 'גזילה', ועיקר הסתת ופיתוי הבעל דבר הוא לדחוק את השעה שהוא בחינת 'גזל', כי אין היצר הרע מצוי אלא לשעתו, ואם יעמוד בנסיון בשעה קלה אזי אחר כך יתבטל וילך ממנו היצר הרע.

ולכן פירשו חז"ל במדרש על הפסוק 'מציל עני מחזק ממנו ועני ואביון מגודלו' שהוא היצר הרע, על פי משל למי שגדל עם אדם בשכנות תקופה ארוכה, אזי נעשה קשר ביניהם ויש ביניהם נאמנות זה לזה. משא"כ הבעל דבר, גדל עם האדם מנעוריו ועד שיבה, ועדיין עומד ומכשילו ומפילו, היש לך גזלן גדול מזה?! ועל זה אמר דוד שיר ושבחה להקב"ה "כל עצמותי תאמרנה מי כמוך", שמציל אותו גם מזה.

וכמו כן חטא אדם הראשון היה שפגם בזה, וכמבואר בדברי חז"ל שאם היה ממתין עד שבת, לא היה שום פגם, נמצא ששורש כל הפגמים והחטאים הוא הוא דחיקת השעה בחינת גזל.

ואכן, עיקר תיקון התשובה על כל החטאים אשר כולם בבחינת 'גזילה' כאמור, נמשך על ידי הצדיקים שיש להם רחמנות ואריכות אפים מאד ואינם דוחקים את השעה כלל, היפך פגם הגזילה כנ"ל. הם הם בחינת קדושת שבת דכולהו יומין, שכולו מנוחה וקדושה.

ולכן מסיים הפסוק את פרשת גזל בתיבות "לאשמה בה", שהוא ר"ת "לא-ל-אשר" שבת מלכ המעשים ביום השביעי, כי שבת הוא התקין על כל העוונות הכלולים בגזל.

(נ"פ ליקוטי הלכות, גזילה ה)

השבת נועם הנשמות

בשבת האחרונה התקיימה 'שבת ההתאחדות' השנתית שע"י חברות האברכים 'מורשת הנחל'.

השבת התקיימה באתר קדישא מירון בהשתתפות כ-400 אברכים מכל רחבי ארה"ק, זקנים עם נערים באחדות והתרוממות מיוחדת.

סעודות השבת והתפילות התקיימו בצוותא, ובחצות ליל השב"ק קמו כולם כאחד ויצאו לעבר השדות והיערות להשיח את ליבם לפני ה', ולאחר מכן התקיימה תפילת הוותיקין בכוח ובהתלהבות.

נשמעו דיבורים מפי הרה"ח ר' מאיר קליבך שליט"א, הרה"ח ר' שמעון אליהו ברוין שליט"א, והרה"ח ר' שמעון צבי שפירא שליט"א.

יפוצו מעיינותיך הוצה

בעיה"ת בני ברק נחנכה לאחרונה 'ספריית ברסלב' לשם ולתפארה על ידי מכון 'לב הנחל'.

הספרייה מיועדת עבור אלו החפצים להגות במשנתנו הנצחית של רבינו הננו"ח, ולצד אוצר הספרים הרחב מתקיימים גם שיעורים ומכירת הספרים.

בספרייה מוגשת כיבוד קל לרווחת הלומדים, ובקרוב יוקמו אי"ה במקום: עמדה להפצת עלוני ברסלב וכן עמדה להטענת שיעורים לנגנים.

הספרייה שוכנת ברחוב שמואל הנביא 13 (פינת הרצוג).

מהנעשה והנשמע

בית מדרשו רמה ד'2 בי"ש: בימים אלו יצקו את יסודות ביהכ"נ, ובעז"ה יוקם במקום בית מדרש ענק ומפואר ע"ש הצדיק.

הופיע הספר 'תבונות התורה': הספר נכתב ע"י הרה"ח ר' משה נחמן קרייגער שליט"א, ובו מופיעים בירורי הלכה בעניינים שונים הנהוגים בברסלב.

הוצאה מחודשת של הספר 'בצילו של

הרבי: הספר הנפלא המגולל את קורות חייהם של אנ"ש חסידי ברסלב, הופיע במהדורה חדשה לאחר שאזל מן השוק, ניתן להשיג בהוצאת בחינות: 053.314.2026

בין ה"מוחין" ו"חירות הדעת" לאקונומיקה...

מהו 'שוב הדעת' אמיתית? האם רק על שפת הנהר בעמקי היער, או גם בין נחלי המים והאקונומיקה שבבתים? מהי ההכנה המובחרת לחג הפסח?...

שאלה: תמיד בזמני ההכנה לימים הקדושים של פסח אני מוצא את עצמי בסתירה של ממש: מחד, הרי בפסח אנו זוכים ליציאת מצרים, לחירות הדעת וגאולת הנפש, ולכן אני רוצה להתכונן לזה כראוי בשוב הדעת, ולהכין את עצמי בספרים הקדושים המבארים את גודל יקרת קדושת ליל הסדר וכלליות ענין יציאת מצרים. אך למעשה, אני מוצא את עצמי מיוגע ורדוף בין 'קמחא' ל'קמחא', ובין השיטפונות של עבודות הניקיון וביעור החמץ וכל המסתעף, ונוסף גם הוא על שונאינו, שההוצאות הולכות ומתרבות באין מעצור, וממילא הדאגה והכעס והעיצובן בוקע ועולה, ולליל הסדר אני מגיע סחוט כמו עבד כושי שזה עתה ברח מארץ מצרים... ונפשי בשאלתי: מתי וכיצד זוכים לחירות הדעת?

והנה, עיקר הדרך של "שוב הדעת" שמלמדנו רבינו, הוא באמצעות עצת ההתבודדות, שהזיהירו עליה כך כך. ועיקרה הוא, לגלות ולחיות את השי"ת מתוך כל תחומי ומצבי החיים, ורק זה נקרא "שוב הדעת". וכפי שניתן להבין מכל הסיפורים שמספרים על אנשי שלומינו שקיבלו את החינוך הקדוש הזה, וראו עליהם כיצד היו בבחינת 'סולם' שאמנם 'מוצב ארצה' אולם 'ראשו מגיע השמימה'. ואשר לכן, אין לך 'סדר לימוד' של הכנה ללימוד הקדוש הזה של האמונה למצוא את השי"ת בתוך תחומי וגבולי ומיצרי החיים ולייצר מתוך כך את הגאולה - כימים הטרודים הללו של ערב פסח, שאנו צוללים עמוק עמוק לים של טרדות, בעשיות פשוטות ויבשות של הכנה לפסח, אולם מתוך "שוב הדעת"; דהיינו להשליט את השי"ת בכל הדאגות, על ידי אמונה ובטחון שבעזרה"שית "אויף פסח וועט זיין" [כמאמרו הידוע של מוהרנ"ת] ולמצוא מנוחה ומרגוע מתוך כך.

וכמו כן בכל טרדת עבודת הניקיון הרי אפשר למצוא שם את השי"ת שמסתתר בהם, הן בהשלטת הדעת בכל עסק ההכנה, לזכור ולכוון שכל הניקיון המתייש הזה, רצה ובחר השי"ת שיהיה חלק מההכנה לפסח. וכן בזה גופא שמתגברים שלא לכעוס ולהתעצבן, הן על עצמו והן על סובביו, כשאין הדברים מתנהגים כרצונו אלא כרצון השי"ת - כל אלה הלוא המה כלים נפלאים שבאמצעותם דוקא נכניס את האמונה עמוק בתוך העצמות.

זוהי איפוא ה'אתערותא דלתתא' וההכנה להופעת האור הגדול של אור האמונה שיורד בליל הסדר, וזהו איפוא הסוד של כל ה"מוחין" שמבואר בספרים, הלא הוא הדעת הקדוש והפשוט הזה של האמונה הפשוטה, שאיננה נשארת תקועה בארון הספרים אלא יורדת ומתפשטת בין מיצרי החיים, ודווקא משם אנו אמורים להתאחד בה. ה' יזכנו ל"קרבה אל נפשי גאלה" ולחירות אמיתית.

תשובה: אח יקר! משאלת נפשך היא לזכות ל"חירות הדעת וגאולת הנפש", אלא שלמעשה אתה רואה את עצמך בכיוון ההפוך.

ובכן נעצור לרגע, מהי אותה "חירות הדעת וגאולת הנפש" אשר אליה נכסוף נכספת?! - כפי הנראה ש"חירות הדעת" המצטייר בעיניך, הוא שתשב על הר גבוה שממנה נשקף צבע התכלת של זוהר הרקיע, ומבוועי נחלים נוזלים מן הצדדים, ואיילים עורגים מטיילים לאיטם, ואתה תשב על ניקק סלע מעוטף בטלית ותפילין דר"ת אחוז שרעפי קודש, ומתעמק בסודות כניסת המוחין של גדלות ראשון וגדלות שני....

ובכן, אחי היקר: חלמא טבא חזיתא, טבא הוא וטבא ליהויה...

לא זו בלבד שאין זו חירות הדעת, אלא אדרבא ואדרבא, אין לך חסרון דעת וגלות הנפש יותר מזה, להיות נשלט ונגרר על ידי כל מיני מצבי הרוח ומאורעות שונות, אשר אז האדם הוא עבד עבדים של ממש. שכן, כל מה שקורה אתו וסובב אותו, שולט בו ומשעבד אותו באכזריות, כאילו ח"ו יש איזה עולם של טבע ומקרים מבלי שמישהו ינהיג אותם ח"ו, ואז האדם נמצא כבול במיצרי החיים. "וכל הגלויות מכונים בשם מצרים, על שם שהם מצירים לישראל" (לקו"מ תו"ז).

ולזה גופא אנו צריכים לזכות בימים הקדושים הללו של חג הפסח - לצאת מהמצרים הפרטית הזאת, שכל כולה אומר טבע ומקרה. היפך של אמונה, תפילה, ניסים, והשגחה. ודווקא אז אפשר לחיות חיים של חירות ושמחה, וחיים של גאולת הנפש.

החירות והגאולה היא, הא גופא, שמצבי החיים אינם שולטים וטרופים ומצירים אותי. אלא אדרבא, אני מוצא את אלקותי ית' והשגחתו הפרטית בכל פרט ופרט מהחיים. וכידוע מספ"ק (ראה באר הגולה להמהר"ל) שההבדל בין "גולה" ל"גאולה" היא רק בזאת שמגלים את האלופ"ו של עולם [המרומז באות האל"ף] באמצע ה"גולה" ואזי נעשה "גאולה".

נקודת הסלבי

רַבְּנוּ ז"ל הַזְהִיר מְאֹד לְבָלֵי הַחֲמִיר הַמְרוּת יְתָרוֹת בְּשׁוֹם דְּבָר. כִּי "אִין הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בָּא בְּטְרוּנְיָא עִם בְּרִיּוֹתָיו", ו"לֹא נִתְּנָה הַתּוֹרָה לְמַלְאכֵי הַשָּׁרָת" ... וְהַלּוּאִי שֶׁנִּזְכָּה לְקִים אֶת כָּל מִצְוֹת הַתּוֹרָה כְּפִשׁוּטָן מִמֶּשׁ בְּלִי שׁוֹם הַמְרוּת. וְגַם בְּעֵינֵי הַחֲמִירוֹת יְתָרוֹת בְּפֶסַח לֹא הָיָה מְסַבֵּם כָּלֵל עַל הַמְרָבִים לְדַקְדָּק יוֹתֵר מִדְּאִי וְנִכְנָס בְּמֶרְהַ שְׁחִירוֹת גְּדוּלוֹת.

(שיחות הר"ן, רלה)

טלפון בא"י: 02-5021316 • בארה"ב: 845.584.1011
אימייל: levuvy148@gmail.com
להערות, לתרומות והנצחות או להפצת הגיליון באזור מגוריך, נא להשאיר הודעה במערכת לקבלת העלון מדי שבוע ניתן לשלוח אימייל למערכת

שיעורים ושיחות בעבודת ה'			
מערכת ברסלב			
נייטם, שיעורים, ניונים, סיטורי התמרות ועוד			
ענלאנד	ארז"ק	ארז"ב	ארז"ג
0330.350.3064	079.704.0073	718.362.8870	0330.390.0487
02.5.808.321		646.585.2985	
קול משיב לשואל			
09-7721111			